

СХВАЛЕНО
рішенням педагогічної ради
Черкаської спеціалізованої
школи I – III ступенів № 28
ім. Т.Г. Шевченка
Черкаської міської ради
Черкаської області
від „30” „серпня” 2019 р.
(Протокол № 17)

ЗАТВЕРДЖУЮ
„30” „серпня” 2019 р.
Директор школи Т.А. Скорик

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ЧЕРКАСЬКОЇ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ШКОЛИ I – III СТУПЕНІВ № 28
ім. Т.Г. ШЕВЧЕНКА
ЧЕРКАСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ
НА 2019 – 2020 НАВЧАЛЬНИЙ РІК**

Вступ

Сучасна освіта вже не підготовка до життя, а спосіб життя. Завдання школи полягає у формуванні глобальної компетентності учня, необхідної кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності. Глобально компетентні люди мають застосовувати такі якості, характеристики і здібності, щоб не лише вивчати навколишній світ, а й жити в ньому. Педагогам, щоб допомогти учням стати глобально компетентними, потрібно не тільки розвивати ці якості у собі, а й шукати способи їх розвитку в учнів. За експертними оцінками, найбільш успішними на ринку праці в найближчій перспективі будуть фахівці, які вміють навчатися упродовж життя, критично мислити, ставити цілі та досягати їх, працювати в команді, спілкуватися в багатокультурному середовищі та володіти іншими сучасними вміннями.

Потужну державу і конкурентну економіку забезпечить згуртована спільнота творчих людей, відповідальних громадян, активних і підприємливих. Саме таких повинна готувати заклади загальної середньої освіти України. У школі ще можна вирівняти дисбаланс у розвитку дітей. Світогляд закладається саме в сім'ї та школі. У школі формується особистість, її громадянська позиція та моральні якості. Тут вирішується, чи людина захоче і чи зможе навчатися упродовж життя.

Пріоритетного значення в розбудові нової школи набуває завдання формування в учнів систему загальнолюдських цінностей – морально-етичних (гідність, чесність, справедливість, турбота, повага до життя, повага до себе та інших людей) та соціально-політичних (свобода, демократія, культурне різноманіття, повага до рідної мови і культури, патріотизм, шанобливе ставлення до довкілля, повага до закону, солідарність, відповідальність). У центрі освіти має перебувати виховання в учнів відповідальності за себе, за добробут нашої країни. У здійсненні виховного процесу мають ураховуватися такі організаційні орієнтири:

- виховання не зводиться до окремих виховних занять;
- до створення виховного середовища залучається весь колектив школи;
- учитель є взірцем людини вихованої, своїм прикладом він надихає і зацікавлює дитину;
- у плануванні діяльності враховуються індивідуальні нахили і здібності кожної дитини, створюються належні умови для їх реалізації;
- співробітництво з позашкільними закладами освіти;
- активне залучення до співпраці психологів і соціальних педагогів;
- налагодження постійного діалогу з батьківською спільнотою.

Розділ 1.

Призначення школи та засоби його реалізації

Черкаська спеціалізована школа I – III ступенів № 28 ім. Т.Г. Шевченка Черкаської міської ради Черкаської області знаходиться у міській комунальній власності, є юридичною особою, має самостійний баланс, рахунок в установі банку, печатку, штамп, ідентифікаційний номер. Засновником навчального закладу є Черкаська міська рада.

Навчальний заклад у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України „Про освіту“, „Про загальну середню освіту“, іншими законодавчими актами України, постановами Верховної Ради України, актами Президента України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, постановами Кабінету Міністрів України, наказами Міністерством освіти і науки України, інших центральних органів виконавчої влади, рішеннями місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, Положенням про загальноосвітній навчальний заклад, іншими нормативно-правовими актами, Статутом школи.

Здобуття загальної середньої освіти у Черкаській спеціалізованій школі I – III ступенів № 28 ім. Т.Г. Шевченка Черкаської міської ради Черкаської області відповідно до статті 9 Закону України „Про освіту“ організовується за такими формами:

- інституційна – очна (денна);
- індивідуальна – екстернатна, сімейна (домашня), педагогічний патронаж.

Головною метою навчального закладу є різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання упродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності, тобто новий випускник.

Головними завданнями навчального закладу є:

- забезпечення реалізації права громадян на повну загальну середню освіту;
- виховання громадянина України;
- виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй;
- формування і розвиток соціально зрілої, творчої особистості з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної самосвідомості, особистості, підготовленої до професійного самовизначення;
- виховання в учнів поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов’язків людини і громадянина;
- розвиток особистості учня, його здібностей і обдаровань, наукового світогляду;

- реалізація права учнів на вільне формування політичних і світоглядних переконань;
- виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів;
- генерація нових знань та розвиток відчуття соціальної справедливості;
- створення умов для оволодіння системою наукових знань про природу, людину і суспільство.

Саме виховання компетентної, відповідальної за своє життя людини і є головним завданням школи.

Навчальний заклад несе відповідальність перед особою, суспільством і державою за:

- безпечні умови освітньої діяльності;
- дотримання державних стандартів освіти;
- дотримання договірних зобов'язань з іншими суб'єктами освітньої, виробничої, наукової діяльності, у тому числі зобов'язань за міжнародними угодами;
- дотримання фінансової дисципліни.

У відповідності до чинного законодавства Черкаська спеціалізована школа I – III ступенів № 28 ім. Т.Г. Шевченка Черкаської міської ради Черкаської області здійснює освітній процес відповідно до рівнів загальноосвітніх програм трьох ступенів освіти:

I ступінь – початкова загальна освіта;

II ступінь – основна загальна освіта;

III ступінь – середня (повна) загальна освіта.

Призначення кожного ступеня навчання визначається Типовим положенням про загальноосвітній навчальний заклад та окреслено у відповідних освітніх програмах.

Основними засобами досягнення мети, виконання завдань та реалізації призначення школи є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм, а також

- уведення в навчальний план предметів і курсів, що сприяють загальнокультурному розвитку особистості та формують гуманістичний світогляд („Громадянська освіта“, „Українознавство“, „Мистецтво“);
- надання учням можливості спробувати себе в різних видах діяльності (інтелектуальної – участь у всіх предметних та міжпредметних конкурсах різних рівнів, участь у олімпіадах з навчальних дисциплін, на базі школи працює наукове товариство школярів „ASTRA“, гурток „Основи науково-дослідницької діяльності“ (9 – 11 класи); трудової – участь у всіх акціях по благоустрою та очищення території школи та міста, екологічних акціях міського, обласного, Всеукраїнського рівнів (3 – 11 класи); художньо-естетичної – участь у вокальній студії „Сонцеграй“, хореографічній студії „Дар“)

У школі функціонують гуртки:

- хореографічний ансамбль “Непосиди”, «LADY», «FLEX» (кер. Колчева Любов Геннадіївна);
 - ансамбль “Сонцеграй” (кер. Гукало Ірина Анатоліївна);
 - „Влучний стрілець“ (кер. Ложка Віталій Борисович);
 - „Школа безпеки“ (кер. Ложка Віталій Борисович, Василенко Вадим Володимирович);
 - „Джура“ (кер. Ложка Віталій Борисович, Цимбалюк Людмила Борисівна, Сербіна Наталія Павлівна);
 - гурток художньої обробки деревини (кер. Козаченко Максим Олегович);
 - гурток „Творча майстерня“ (кер. Анісімова Н.В.);
 - „FLEX“ (кер. Хоменко Наталія Валеріївна);
 - „Основи науково-дослідницької діяльності“ (кер. Дегтярьов Денис Вячеславович, Чорна Тетяна Володимирівна, Сербіна Наталія Павлівна);
 - Англійська мова (кер. Пишна Анастасія Олегівна);
 - „Основи Інтернету речей“ (кер. Соколюк Тетяна Юріївна).
 - поглиблене вивчення предметів:
 - англійська мова (3А, Б, 4-А, Б, 5-А, Б, 6-А, Б, 7-А, 8-А, 9-А класи);
 - українська мова і література (8-Б, В, 9-В класи);
 - математика (9-Б клас);
 - надання учням можливості вибору профілю суспільно-гуманітарного напрямку (українська філологія (11-Ф клас) та іноземна філологія (10-А, Б, 11-А класи);
- Освітні програми, реалізовані в школі, спрямовані на:
- формування в учнів сучасної наукової картини світу;
 - виховання працьовитості, любові до природи;
 - розвиток в учнів національної самосвідомості;
 - формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства;
 - інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
 - рішення задач формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;
 - виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей населення регіону, України та інших народів в умовах багатонаціональної держави;
 - формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення.

У школі створені та функціонують: предметні методичні об’єднання, творчі групи, психологічна служба.

Ефективному управлінню якості освітньої діяльності в школі сприяють система ІСУО, програма КУРС Школа, електронний журнал „О-школа“.

Черкаська спеціалізована школа І – ІІІ ступенів № 28 ім. Т.Г. Шевченка Черкаської міської ради Черкаської області – школа рівних можливостей для всіх; школа, в якій навчаються поряд обдаровані діти в тій чи іншій галузі та „звичайні“; школа, яка намагається дати можливості для розвитку кожній

дитині та розвинути її так, щоб вона була успішною в житті; школа компетентнісного розвитку і самовдосконалення з ідеалом вільної, життєлюбної, талановитої особистості, щоб дитина, навчаючись в школі, змогла набути всі життєві компетенції в тому обсязі, в якому вони їй потрібні для її успішного становлення, школа відкритого освітнього простору, де до навчання, розвитку виховання школярів долучаються не лише вчителі, а й батьки, представники громадськості. Сучасний підхід до стратегії розвитку освіти наголошує, що якість освіти є найефективнішим засобом для задоволення освітніх потреб суспільства, сім'ї, дитини. Якість оцінюється моральними та ринковими категоріями, і це не тільки якість кінцевих результатів, але й усіх процесів, які впливають на кінцевий результат. Тому управління школою зосереджене на управлінні якістю освіти. А це означає співвіднесення результатів роботи школи з метою, яку колектив школи поставив перед собою. Школа працює на засадах „педагогіки партнерства“.

Основні принципи цього підходу:

- повага до особистості;
- доброзичливість і позитивне ставлення;
- довіра у відносинах;
- діалог – взаємодія – взаємоповага;
- розподілене лідерство (проактивність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків);
- принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей).

Розділ 2.

Опис „моделі“ випускника школи

Випускник Черкаської спеціалізованої школи I – III ступенів № 28 ім. Т.Г. Шевченка Черкаської міської ради Черкаської області – це

- особистість:
 - цілісна, усебічно розвинена, здатна до критичного мислення;
 - компетентна у ставленні до життя – реалізує себе через самопізнання, саморозуміння та інтелектуальну культуру;
 - добре проінформована;
 - прагне до самоосвіти та вдосконалення;
 - свідомо ставиться до свого здоров'я та довкілля;
 - мислить креативно, використовуючи увесь свій творчий потенціал
- патріот - з активною позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами і здатний приймати відповідальні рішення, поважає гідність і права людини; готовий брати активну участь у суспільно-культурному житті громади, держави;
- свідомий громадянин, готовий відповідати за свої вчинки;
- інноватор - здатний змінювати навколишній світ, розвивати економіку за принципами сталого розвитку, конкурувати на ринку праці, учитися впродовж життя.

Випускник початкових класів (школи I ступеня) має знання, уміння та навички, передбачені стандартом початкової освіти. Він упевнений у собі, старанний, працелюбний, самостійний, дисциплінований, вмотивований на досягнення успіху, вміє слухати і чути, критично мислити і має почуття самоконтролю, навички навчальної діяльності, культуру поведінки і мови, основи особистої гігієни і здорового способу життя.

Випускник базової основної школи (школи II ступеня) володіє певними якостями і вміннями на рівні вимог державних освітніх стандартів успішно засвоює загальноосвітні програми з усіх предметів шкільного навчального плану; має систему розумових навичок (порівняння, узагальнення, аналіз, синтез, класифікацію, визначення головного); володіє основами комп'ютерної грамотності; знає свої громадянські права і вміє їх реалізувати; оцінює свою діяльність з погляду моральності та етичних цінностей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; веде здоровий спосіб життя; готовий до форм і методів навчання, використовуваних у старших класах.

Випускник старших класів (школи III ступеня) має міцні знання на рівні вимог державних освітніх стандартів, що забезпечує вступ до закладу вищої професійної освіти та подальше успішне навчання; володіє іноземною мовою на базовому рівні; має високий рівень комп'ютерної грамотності (програмування, навички технічного обслуговування); володіє культурою інтелектуальної діяльності; знає і поважає культуру України та інших народів; поважає свою й чужу гідність, права, свободи інших людей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; має почуття соціальної відповідальності; веде здоровий спосіб життя; володіє способами отримання інформації; прагне духовного і соціального добробуту.

Наш випускник – свідомий громадянин і патріот своєї країни, готовий до сміливих і успішних кроків у майбутнє.

Освітній процес у школі спрямований на формування у випускника школи ключових компетентностей, необхідних для успішної життєдіяльності:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- культурна компетентність;
- підприємливість та фінансова грамотність;
- готовність до вибору професії відповідно до своїх здібностей та можливостей, потреб ринку праці.

Усі перелічені компетентності однаково важливі й взаємопов'язані. Кожну з них школярі набувають під час вивчення різних предметів на всіх етапах освіти. Спільними для всіх компетентностей є такі уміння: читати і розуміти прочитане, висловлювати думку усно і письмово, критично мислити, здатність логічно обґрунтовувати позицію, виявляти ініціативу, творити, уміння вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення, конструктивно керувати емоціями, застосовувати емоційний інтелект, здатність співпрацювати в команді.

Розділ 3.

Цілі та задачі освітнього процесу школи

Враховуючи призначення і місце школи в освітньому просторі міста, школа працює над досягненням таких цілей та задач:

- забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, основної, середньої (повної) загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
- гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
- створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
- формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;
- забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів;
- підвищення кваліфікації педагогічних працівників шляхом своєчасного та якісного проходження курсів перепідготовки;
- проведення атестації та сертифікації педагогів;
- цілеспрямоване вдосконалення навчально-матеріальної бази школи.

Розділ 4.

Навчальний план та його обґрунтування

Освітня програма Черкаської спеціалізованої школи I – III ступенів № 28 ім. Т.Г. Шевченка Черкаської міської ради Черкаської області розроблена на основі

- Державних стандартів:
 - Державний стандарт початкової освіти, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87 (1 – 2 класи);
 - Державний стандарту початкової загальної освіти, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462 (3 – 4 класи);
 - Державний стандарт базової та повної загальної середньої освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2013 року №1392 зі змінами, внесеними відповідно до постанови КМУ № 538 від 07 серпня 2013 року (5 – 11 класи);
- Типових освітніх програм, затверджених Міністерством освіти і науки України:
 - для школи I ступеня (1-В, 2-А, Д класи) – „Освітня програма „На крилах успіху“ для учнів 1 – 2-х класів закладів загальної середньої освіти“ (Інституту педагогіки Національної академії педагогічних наук, науковий керівник А.Д. Цимбалару) – висновок Державної служби якості освіти, лист Служби від 24.05.2018 №01-21/329 та лист МОН України від 25.05.2018 р. № 1/9-344;
 - для школи I ступеня (1-Д, 2-Б, В класи) – „Освітня програма початкової школи науково-педагогічного проекту „Інтелект України“ (Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди, науковий керівник І.В. Гавриш) – висновок Державної служби якості освіти, лист Служби від 24.05.2018 № 01-21/329 та лист МОН України від 25.05.2018 № 1/9-344;
 - для школи I ступеня (1-А, Б, Г, 2-Г класи) – програма Р. Шияна – наказ МОН України від 21.03.2018 р. № 268 „Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1 – 2-х класів закладів загальної середньої освіти“;
 - для школи I ступеня (3 – 4 класи) – наказ МОН України від 20.04.2018 р. № 407 „Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня“ (Таблиця 1, 4);
 - для школи II ступеня (5 – 9 класи) – наказ МОН України від 20.04.2018 р. № 405 „Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня“ (Таблиця 1, 3, 8);
 - для школи III ступеня (10 – 11 класи) – наказ МОН України від 20.04.2018 р. № 408 „Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня“ (Таблиця 2, 3);

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти.
Початкова освіта здобувається з шести років. Діти, яким на 1 вересня

поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1 – 4-х класів школи складає 3500 годин/навчальний рік: для 1-х класів – 805 годин/навчальний рік, для 2-х класів – 875 годин/навчальний рік, для 3-х класів – 910 годин/навчальний рік, для 4-х класів – 910 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах (таблиці 1 – 5).

Програму побудовано із урахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів початкової освіти таких ключових компетентностей

№ з/п	Ключові компетентності	
1	Вільне володіння державною мовою	Передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також

		любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях.
2	Здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами	Передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування.
3	Математична компетентність	Передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини.
4	Компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій	Передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження.
5	Інноваційність	Передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади.
6	Екологічна компетентність	Передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства.
7	Інформаційно-комунікаційна компетентність	Передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих

		ситуаціях.
8	Навчання впродовж життя	Передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі.
9	Громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей	Передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя.
10	Культурна компетентність	Передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості.
11	Підприємливість та фінансова грамотність	Передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі **наскрізні вміння**:

- читання з розумінням;
- уміння висловлювати власну думку усно і письмово;
- критичне та системне мислення;
- творчість та ініціативність;
- здатність логічно обґрунтовувати позицію;
- уміння конструктивно керувати емоціями;
- оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми;
- співпрацювати з іншими особами.

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого

самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмі.

Реалізація освітніх галузей у початковій школі.

У 1-В, 2-А, Д класах, що навчаються за Освітньою програмою „На крилах успіху“ для учнів 1 – 2-х класів закладів загальної середньої освіти“ структурування змісту освіти здійснено за провідними стилями навчальної діяльності учнів: логіко-математичним, вербально-лінгвістичним, моторно-рухливим, натуралістичним, музично-ритмічним. Визначено шість предметів вивчення. Зокрема, освітні галузі «Природнича», «Громадянська та історична», «Соціальна і здоров'язбережувальна» реалізуються через інтегрований предмет *всесвіт*. Цей предмет забезпечує організацію навчальної діяльності учнів за таким провідним стилем, як натуралістичний.

Освітня галузь «Мовно-літературна» та вербально-лінгвістичний стиль діяльності з урахуванням вікових особливостей учнів реалізуються через предмети *українська мова* (мова навчання), *англійська мова* (мова вивчення).

Освітня галузь «Математична» реалізується через інтегрований предмет *математика*, що має математичний і логічний складники. Відповідно цей предмет забезпечує організацію навчальної діяльності учнів за логіко-математичним стилем.

Освітня галузь «Фізкультурна» реалізується предметом *фізична культура*.

Освітні галузі «Мистецька», «Технологічна» та «Інформатична» реалізуються через інтегрований предмет *арт-технології та інформатика* (ІКТ), який забезпечує організацію навчальної діяльності учнів переважно за музично-ритмічним, вербально-лінгвістичним та моторно-рухливим стилями. Програму цього предмета структуровано за конценрами «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво», «Handmade-мистецтво», а з другого класу концентр «Інформатика».

У 1-Д, 2-Б, В класах, що навчаються за Освітньою програмою початкової школи науково-педагогічного проекту „Інтелект України“ освітні галузі реалізуються через інтегровані курси і навчальні предмети.

Мета і завдання *мовно-літературної освітньої галузі (українська мова і література)* реалізуються через навчальні предмети «Українська мова» і «Я пізнаю світ»

Іншомовна освіта як органічна складова мовно-літературної освітньої галузі представлена навчальним предметом «Іноземна мова» .

Мета і завдання *математичної освітньої галузі* реалізуються через навчальні предмети «Математика» і «Я пізнаю світ» .

Мета і завдання *природничої освітньої галузі* реалізуються через навчальний предмет «Я пізнаю світ».

Мета і завдання *мистецької освітньої галузі* реалізуються через навчальні предмети «Мистецтво» і «Я пізнаю світ»; *інформатичної* —

завдяки вивченню предмета «Інформатика»; *фізкультурної* — через навчальні предмети «Фізична культура» і «Я пізнаю світ». Включення до навчального предмета «Я пізнаю світ» однієї години фізкультурної галузі забезпечує належний рівень рухової активності учнів та дає можливість інтегровано реалізувати здоров'язбережувальну мету освіти завдяки систематичному виконанню різноманітних вправ для психологічного розвантаження, зняття перевтоми, а також для профілактики порушення зору, постави тощо.

У 1-А, Б, Г та 2-Г класах, що навчаються за програмою для школи І ступеня (за ред. Р. Шияна), освітня галузь «Мовно-літературна» представлена навчальним предметом «Українська мова» та інтегрованим курсом «Я досліджую світ».

Освітня галузь «Іншомовна освіта» реалізується окремим предметом «Англійська мова».

Освітня галузь «Математична» реалізуються через окремий предмет «Математика» та інтегрований курс «Я досліджую світ».

Освітні галузі «Природнича, технологічна, інформатична, соціальна, здоров'язбережувальна, громадянська та історична» представлені інтегрованим курсом «Я досліджую світ».

В рамках інтегрованого предмета «Я досліджую світ» відбувається орієнтовний розподіл годин між освітніми галузями: мовно-літературна - 2; математична-1; природнича, технологічна, інформатична, соціальна і здоров'язбережна громадянська та історична – разом 4 для 1-А, Б, Г класу; 5 – для 2-Г класу.

Освітня галузь «Мистецька» реалізується інтегрованим курсом «Мистецтво».

Освітня галузь «Фізкультурна» реалізується окремим предметом «Фізична культура».

Мета і завдання кожної з означених галузей передбачають реалізацію предметних змістових ліній.

Для 3-4-х класів Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури (мовний і літературний компоненти)

Математика

Природознавство

Суспільствознавство

Мистецтво

Технології

Здоров'я і фізична культура

Освітня галузь „Мови і літератури“ реалізується через навчальні предмети „Українська мова“, „Літературне читання“, „Іноземна мова (англійська)“. У 3-А, Б та 4-А, Б класах англійська мова вивчається поглиблено.

Освітня галузь „Математика“ реалізується через навчальний предмет „Математика“.

Освітня галузь „Природознавство“ реалізується вивченням навчального предмета „Природознавство“.

Освітня галузь „Суспільствознавство“ реалізується через навчальний предмет „Я у світі“.

Освітня галузь „Мистецтво“ – вивченням окремих навчальних предметів „Музичне мистецтво“ та „Образотворче мистецтво“.

Освітня галузь „Технології“ реалізується вивченням навчальних предметів „Трудове навчання“ та „Інформатика“.

Освітня галузь „Здоров’я і фізична культура“ реалізується вивченням навчальних предметів „Фізична культура“ та „Основи здоров’я“.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти. Базова середня освіта здобувається після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5 – 9-х класів школи складає 5845 годин/навчальний рік: для 5-х класів – 1050 годин/навчальний рік, для 6-х класів – 1155 годин/навчальний рік, для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік, для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік, для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах (таблиці 6 – 9).

Базова середня освіта – це другий рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає другому рівню Національної рамки кваліфікацій, забезпечує базову загальну середню освіту, що разом із початковою є фундаментом загальноосвітньої підготовки, формує в учнів готовність до вибору і реалізації шляхів подальшого здобуття освіти.

Базова середня освіта передбачає поділ на два цикли – 5 – 6 класи (адаптаційний) і 7 – 9 класи (базове предметне навчання), що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти. На цьому рівні буде закладено базу свідомого самовизначення учня як особистості, члена сім’ї, нації і суспільства, здатність терпимо і з розумінням ставитися до різноманіття світу і людей. Перший цикл буде пробуджувати і підтримувати інтерес до сфер знань і діяльності, передбачених навчальною програмою. Другий цикл базової середньої освіти сприятиме формуванню учнів як відповідальних членів суспільства, здатних самостійно долати проблеми повсякденного життя, вибирати шлях подальшого навчання відповідно до своїх інтересів і здібностей. Навчання буде здебільшого предметним. Частину часу буде відведено на предмети за вибором. Після завершення базової середньої освіти учень буде усвідомлювати, які ціннісні орієнтири лежать в основі його вчинків, спиратися на сильні риси свого характеру, відчувати відповідальність за результати своєї діяльності.

Метою базової середньої освіти є створення умов для досягнення випускниками базової школи очікуваних результатів: знань, умінь, навичок, компетенцій і компетентностей, визначених особистісними, сімейними, громадськими, державними потребами і можливостями учня середнього

шкільного віку, індивідуальними особливостями його розвитку і стану здоров'я, продовження навчання в профільній школі.

Завдання:

1. Засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм на основі вимог стандартів.
2. Якісне засвоєння іноземної мови – англійської або французької.
3. Підвищення мотивації навчання школярів через активізацію пізнавальної діяльності, розвиток загальних і індивідуальних здібностей.
4. Розвиток в учнів здатності до дослідницької діяльності, самостійного досягнення мети на основі застосування проектної діяльності в рамках предметів навчального плану.
5. Формування духовно-розвинутої, творчо обдарованої особистості учня на основі сучасних технологій виховання, інтеграції зусиль школи, сім'ї та громадянськості.
6. Збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я та безпеки учнів, забезпечення їх емоційного благополуччя через систему роботи по пропаганді здорового способу життя, профілактики шкідливих звичок, створення комфортного та безпечного освітнього середовища.

Програма окреслює підходи до планування й організації школою єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти, коротко вказує відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу. Освітня програма базової середньої освіти є продовженням освітньої програми початкової середньої освіти.

Програма розроблена з урахуванням психолого-педагогічних особливостей розвитку дітей 11-15 років, пов'язаних:

- з переходом від навчальних дій, характерних для початкової школи і здійснюваних тільки спільно з класом під керівництвом вчителя, до нової внутрішньої позиції учнів - спрямованості на самостійний пізнавальний пошук, постановку навчальних завдань, ініціативу в організації навчального співробітництва;
- із здійсненням на кожному віковому рівні (11 – 13 і 14 – 15 років) якісного перетворення навчальних дій моделювання, контролю та оцінки і проектування власної навчальної діяльності та побудови життєвих планів;
- з формуванням в учня наукового типу мислення, який орієнтує його на загальнокультурні цінності, норми, і закономірності взаємодії з навколишнім світом;
- з оволодінням комунікативними засобами і способами організації кооперації і співробітництва; розвитком навчального співробітництва, що реалізується у відносинах учнів з учителем і однолітками;
- зі зміною форми організації навчальної діяльності та навчального співробітництва від класно-урочної до лабораторно-семінарської та лекційно-лабораторної, дослідницької.

Перехід учня в основну школу збігається з складною фазою розвитку дитини (11-13 років, 5-7 класи) - початком переходу від дитинства до

дорослості, при якому основним і специфічним в особистості підлітка є виникнення і розвиток у нього самосвідомості - уявлення про те, що він вже не дитина, тобто почуття дорослості, а також внутрішньої переорієнтацією підлітка з правил і обмежень, пов'язаних з мораллю слухняності, на норми поведінки дорослих.

Другий етап підліткового розвитку (14 – 15 років, 8 – 9 класи) характеризується рядом таких психолого-фізіологічних змін:

- стрибкоподібним характером розвитку, появою у підлітка значних суб'єктивних труднощів і переживань;
- прагненням підлітка до спілкування та спільної діяльності з однолітками;
- особливою чутливістю до морально-етичного «кодексу дружби», в якому задані найважливіші норми соціальної поведінки дорослого світу;
- загостреною сприйнятливостю до засвоєння норм, цінностей і способів поведінки, які існують в світі дорослих і в їх відносинах;
- складними поведінковими проявами, спричиненими протиріччям між потребою у визнанні їх дорослими з боку оточуючих і власної невпевненістю в цьому;
- зростанням інформаційних перевантажень, обсягів і способів отримання інформації (ЗМІ, телебачення, Інтернет).

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і

		перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння:здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення:критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. Навчальні ресурси:підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична	Уміння: оперувати текстовою та числовою

	компетентність	інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.

		Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в

		життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм

		побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя
--	--	---

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як „Екологічна безпека й сталий розвиток“, „Громадянська відповідальність“, „Здоров’я і безпека“, „Підприємливість і фінансова грамотність“ спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загально предметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища – зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети – виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласні та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов’язаний із конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором;

роботу в проектах;

позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
-----------------	------------------------

Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з „ага-ефектом“, пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.

Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.
---	--

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Реалізація освітніх галузей у базовій середній школі:

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

Освітня галузь „Мови і літератури“ реалізується через навчальні предмети „Українська мова“, „Українська література“, „Зарубіжна література“, „Іноземна мова (англійська)“, у класах з поглибленим вивченням англійської мови (5-А, 5-Б, 6-А, 6-Б, 7-А, 8-А, 9-А класи) вивчається друга іноземна мова (німецька).

Освітня галузь „Суспільствознавство“ реалізується у п'ятих класах через навчальний предмет „Історія України (Вступ до історії)“, у шостих класах через інтегрований курс „Історія України. Всесвітня історія“, у 7 – 9 класах як окремі предмети вивчаються „Історія України“ та „Всесвітня історія“.

Освітня галузь „Мистецтво“ у 5-А, 5-Б, 6-А, 6-Б, 7-А класах реалізується інтегрованим курсом „Мистецтво“; у 5-В, 5-Г, 6-В, 6-Г, 7-Б, 7-В класах – вивченням окремих навчальних предметів „Музичне мистецтво“ та „Образотворче мистецтво“; у 8 – 9 класах – вивченням предмета „Мистецтво“ (8-А, 9-А класи – 0,5 год, 8-Б, 8-В, 9-Б, 9-В класи – 1 год.)

Освітня галузь „Математика“ реалізується через навчальний предмет „Математика“ у 5 – 6 класах та навчальні предмети „Алгебра“, „Геометрія“ – у 7 – 9 класах.

Освітня галузь „Природознавство“ реалізується вивченням у 5-х класах навчального предмета „Природознавство“, у 6 – 9-х класах – навчальних предметів „Біологія“, „Географія“, у 7 – 9-х класах – навчальних предметів „Хімія“, „Фізика“.

Освітня галузь „Технології“ реалізується вивченням навчальних предметів „Трудове навчання“ (5 – 6-і класи – 2 год., 7 – 9-і класи – 1 год.) та „Інформатика“ (5 – 7-і класи – 1 год., 8 – 9-і класи – 2 год.)

Освітня галузь „Здоров’я і фізична культура“ реалізується вивченням навчальних предметів „Фізична культура“ (5 – 9-і класи – 3 год.) та „Основи здоров’я“ (усі класи, крім 8-А, 9-А класів, – 1 год., 8-А, 9-А класи – 0,5 год.)

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти. Профільна середня освіта здобувається після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10 – 11-х класів складає 2660 годин/навчальний рік: для 10-х класів – 1330 годин/навчальний рік, для 11-х класів – 1330 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах (таблиці 10 – 11).

Профільна середня освіта – це третій рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає третьому рівню Національної рамки кваліфікацій, і є останнім етапом одержання повної загальної середньої освіти, на якому в свідомості учнів формується цілісна картина світу, випускники старшої школи володіють способами пізнавальної та комунікативної діяльності, умінням одержувати інформацію з різних джерел і самостійно опрацьовувати її, застосовувати набуті знання в повсякденному житті та готові до свідомого вибору та самореалізації.

Метою повної загальної середньої освіти є різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності.

Профільне навчання є одним із ключових напрямів модернізації та удосконалення системи освіти нашої держави й передбачає реальне й планомірне оновлення школи старшого ступеня і має найбільшою мірою

враховувати інтереси, нахили і здібності, можливості кожного учня, у тому числі з особливими освітніми потребами, у контексті соціального та професійного самовизначення і відповідності вимогам сучасного ринку праці. При цьому реалізується принцип особистісно орієнтованого навчання, створюються найоптимальніші умови для професійного самовизначення та подальшої самореалізації випускників, продовження освіти та початку професійної діяльності.

Мета профільного навчання – забезпечення умов для якісної освіти старшокласників у відповідності з їхніми індивідуальними нахилами, можливостями, здібностями і потребами, забезпечення професійної орієнтації учнів на майбутню діяльність, яка користується попитом на ринку праці, встановлення наступності між загальною середньою і професійною освітою, забезпечення можливостей постійного духовного самовдосконалення особистості, формування інтелектуального та культурного потенціалу як найвищої цінності нації.

Профільна школа є інституційною формою реалізації цієї мети.

Основні завдання профільного навчання

- створення умов для врахування й розвитку навчально-пізнавальних і професійних інтересів, нахилів, здібностей і потреб учнів старшої школи в процесі їхньої загальноосвітньої підготовки;
- забезпечення наступності між загальною середньою та професійною освітою, можливості отримати професію;
- сприяння професійній орієнтації і самовизначенню старшокласників, соціалізації учнів незалежно від місця проживання, стану здоров'я тощо;
- здійснення психолого-педагогічної діагностики щодо визначення готовності до прийняття самостійних рішень, пов'язаних з професійним становленням;
- сприяння у розвитку творчої самостійності, формуванні системи уявлень, ціннісних орієнтацій, дослідницьких умінь і навичок, які забезпечать випускнику школи можливість успішно самореалізуватися;
- продовження всебічного розвитку учня як цілісної особистості, його здібностей і обдарувань, його духовності й культури, формування громадянина України, здатного до свідомого суспільного вибору.

Освітня програма школи III ступеня окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Освітня програма повної середньої освіти є продовженням освітньої програми базової середньої освіти. Програма розроблена з урахуванням психолого-педагогічних особливостей розвитку дітей 16 – 18 років. Програма враховує, що провідною діяльністю учнів даного вікового періоду є самовизначення як практика формування, пов'язана з конструюванням можливих образів майбутнього, проектуванням і плануванням в ньому своєї індивідуальної траєкторії (свого шляху). Оскільки формування старших школярів відбувається через набуття практичного мислення, то одиницею

організації змісту освіти стає „проблема“ і проблемна організація навчального матеріалу, що передбачає особистісно-компетентнісну організацію навчальної діяльності.

До очікуваних результатів засвоєння основної освітньої програми належать:

- Загальні навчальні вміння, навички і способи діяльності
- Пізнавальна діяльність
- Інформаційно-комунікативна діяльність
- Рефлексивна діяльність.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємопов'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- принцип інтегрування навчальних предметів всередині і поза освітніх областей;
- принцип диференційованого підходу до навчання;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей;
- принцип взаємозв'язку навчальної та позанавчальної діяльності.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих

		іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та

		оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою

		навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.

		Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природніх ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють

		усвідомленню цінності здорового способу життя
--	--	---

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища.

Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети – виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором;

роботу в проектах;

позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.

Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних

зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Реалізація освітніх галузей у школі III ступеня:

Навчальні плани школи III ступеня реалізують освітні галузі Типового навчального плану Державного стандарту через вивчення базових та вибірково обов'язкових навчальних предметів.

Базові навчальні предмети у 10-А, 10-Б класах:

1. Українська мова
2. Українська література
3. Зарубіжна література
4. Іноземна мова (англ.)
5. Друга іноземна мова (нім.)
6. Історія України
7. Всесвітня історія
8. Громадянська освіта
9. Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)
10. Біологія і екологія
11. Географія
12. Фізика і астрономія
13. Хімія
14. Фізична культура
15. Захист Вітчизни

Вибірково обов'язкові предмети: у 10-А класі – „Мистецтво“, у 10-Б класі – „Інформатика“, які вивчатимуться упродовж одного навчального року в об'ємі 3 год. на тиждень.

Базові навчальні предмети у 11-А, 11-Ф класах:

1. Українська мова
2. Українська література
3. Зарубіжна література
4. Іноземна мова
5. Друга іноземна мова (нім.) – тільки у 11-А класі
6. Історія України
7. Всесвітня історія
8. Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)
9. Біологія і екологія
10. Географія
11. Фізика і астрономія
12. Хімія
13. Фізична культура
14. Захист Вітчизни

Вибірково обов'язкові предмети: у 11-А класі – „Мистецтво“, у 11-Ф класі – „Інформатика“, які вивчатимуться упродовж одного навчального року в об'ємі 3 год. на тиждень.

Навчальними планами школи передбачається реалізація освітніх галузей відповідно до Державного стандарту через окремі предмети, які охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти, та варіативну складову.

Години варіативної складової передбачаються на:

- 1) збільшення годин на вивчення окремих предметів інваріантної складової:
 - у 5-А, Б, 6-А, Б, 7-А, 8-А, 9-А, 10-А, Б, 11-А класах – на поглиблене вивчення англійської мови та вивчення другої іноземної мови (німецької);
 - у 9-Б класі з поглибленим вивченням математики – на поглиблене вивчення алгебри та геометрії;
 - у 8-Б, 8-В, 9-В класах з поглибленим вивченням української мови та літератури – на поглиблене вивчення названих предметів;
 - у 11-Ф класі (профільне вивчення української мови та літератури) – на вивчення профільних предметів – українська мова та література;
 - у 11-Ф класі (профільне вивчення української мови та літератури) – на вивчення іноземної мови (англійської).
- 2) упровадження курсів за вибором:
 - курс за вибором „Українознавство“ – 3-В, 4-Д класи;
 - курс за вибором „Логіка“ – 3-Г, 4-В, 4-Г класи;
 - курс „Фінансова грамотність“ – 1-Ф клас.
- 3) факультативи:
 - факультатив „Сходинки до орфографії“ (українська мова) – 5-В, 5-Г класи (35 годин).
- 4) індивідуальні заняття:
 - 1) українська мова – 5-А, 5-Б, 6-А, 6-Б, 6-В, 6-Г, 7-Б, 8-Б, 11-А, 11-Ф класи;
 - 2) українська література – 11-Ф клас;
 - 3) англійська мова – 5-А, 5-Б, 5-В, 5-Г, 6-В, 7-Б, 7-В, 8-А, 8-Б, 8-В, 10-А, 10-Б, 11-А класи;
 - 4) німецька мова – 6-А, 6-Б, 7-А, 10-А класи;
 - 5) історія України – 1-А, 11-Ф класи;
 - 6) математика – 5-А, 5-Б, 5-В, 5-Г, 6-А, 6-Б, 6-В, 6-Г, 7-Б, 7-В, 8-А, 8-В, 10-А, 10-Б, 11-А, 11-Ф класи;
 - 7) фізика – 7-А, 8-А класи;
 - 8) хімія – 7-Б клас;
 - 9) хореографія – 5-В, 5-Г, 6-В, 6-Г, 7-В класи;
 - 10) індивідуальні заняття – 1-А, 1-Б, 1-Г, 1-Д, 2-Г (1-А, 1-Б, 2-Г – програма за ред. Р. Шияна; 1-Д класи (науковий проект „Інтелект України“);

- 11) індивідуальні заняття – 2-Б, 2-В класи (науковий проект „Інтелект України“) (1 год.) – на підсилення інваріантної складової навчального плану, а саме: для вивчення англійської мови;
- 12) індивідуальні заняття у 1-В класі (проект „На крилах успіху“) (1 год.) – на підсилення інваріантної складової Навчального плану, а саме: для вивчення варіативних концентрів предмета «Арт-технології» – «Мистецтво слова» (0,5 год.) та «Театральне мистецтво» (0,5 год.).
- 13) індивідуальні заняття – 2-А, 2-Д класи (проект „На крилах успіху“) (1 год.) – на підсилення інваріантної складової Навчального плану, а саме: для вивчення англійської мови.
- 14) індивідуальні заняття – 3-А, 3-Б, 3-В, 3-Г, 4-В, 4-Г, 4-Д класи (1 год.).
- 15) індивідуальні заняття – 3-А, 3-Б, 4-А, 4-Б класи (1 год.) – на підсилення інваріантної складової Навчального плану, а саме: вивчення предмета «Образотворче мистецтво».

Перелік навчальних предметів для вільного вибору учнями та/або їх батьками:

- 1) вибірково-обов'язкові предмети (Технології, Інформатика, Мистецтво): у 10-Б, 11-Ф класах - інформатика, у 10-А, 11-А класах – мистецтво, які будуть вивчатися протягом 2019 – 2020 навч. року (102 год.)
- 2) курс за вибором „Українознавство“ – 3-В, 4-Д класи;
- 3) курс за вибором „Логіка“ – 3-Г, 4-В, 4-Г класи;
- 4) факультатив „Сходінки до орфографії“ (українська мова) – 5-В, 5-Г класи (35 год.);
- індивідуальні заняття:
 - 1) українська мова – 5-А, 5-Б, 6-А, 6-Б, 6-В, 6-Г, 7-Б, 8-Б, 11-А, 11-Ф класи;
 - 2) українська література – 11-Ф клас;
 - 3) англійська мова – 5-А, 5-Б, 5-В, 5-Г, 6-В, 7-Б, 7-В, 8-А, 8-Б, 8-В, 10-А, 10-Б, 11-А класи;
 - 4) німецька мова – 6-А, 6-Б, 7-А класи;
 - 5) історія України – 11-Ф клас;
 - 6) математика – 5-А, 5-Б, 5-В, 5-Г, 6-А, 6-Б, 6-В, 6-Г, 7-Б, 7-В, 8-А, 8-В, 10-А, 10-Б, 11-А, 11-Ф класи;
 - 7) фізика – 7-А, 8-А класи;
 - 8) хімія – 7-Б клас;
 - 9) хореографія – 5-В, 5-Г, 6-В, 6-Г, 7-В класи;
 - 10) індивідуальні заняття – 1-А, 1-Б, 1-Г, 1-Д, 2-Г (1-А, 1-Б, 2-Г – програма за ред. Р. Шияна; 1-Д класи (науковий проект „Інтелект України“);
 - 11) індивідуальні заняття – 3-А, 3-Б, 3-В, 3-Г, 4-В, 4-Г, 4-Д класи (1 год.).

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які реалізуватимуть учителі у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання у кожній освітній галузі робитимуть внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невірних іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями

		для самостійного вивчення іноземних мов. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації.
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях. Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу.
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.

		Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів.
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі).
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.

		Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту.
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва.
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності будуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей, як «Екологічна безпека й сталий розвиток»,

«Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність», спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лiнii є засобом iнтеграцiї ключових i загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх враховують усі педагогічні працівники закладу при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лiнii є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища школи — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласні та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором;

роботу в проектах;

позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.

Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Учителям, де це можливо, доцільно не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприятиме встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-

діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилюватиме пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищуватиме рівень їхньої загальної культури, створюватиме умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набуватимуть досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Критерії, правила та процедури оцінювання здобувачів початкової освіти здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контроль-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню, у 3-4 – формувальному та підсумковому (бальному) оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладу освіти та (або) якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Критерії, правила та процедури оцінювання здобувачів базової та повної загальної середньої освіти

Оцінювання якості знань здобувачів освіти здійснюється відповідно до „Загальних критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти“.

Критерії оцінювання та очікувані результати освітньої діяльності учнів є обов'язковою складовою навчальної програми предмета. На початку вивчення теми вчитель повинен ознайомити учнів з системою та критеріями її оцінювання.

Для врахування думки учнів щодо якості та об'єктивності системи оцінювання проводяться щорічні соціологічні (анонімні) опитування учнів і випускників, а також моніторинг оцінювання ступеня задоволення здобувачів освіти.

Результати оцінювання здобувачів освіти обговорюються на засіданні педагогічної ради школи.

Оцінки слугують для аналізу індивідуального прогресу і плануванню індивідуального темпу навчання, а не ранжуванню учнів. Оцінки розглядаються як рекомендація до дії, а не присуд.

Розділ 5.

Особливості організації освітнього процесу та застосовування в ньому педагогічних технологій

Форми організації освітнього процесу.

Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожної галузі у 1-х класах, досягатимуться при використанні інтерактивних форм і методів навчання – дослідницьких, інформаційних, мистецьких проєктів, сюжетно-рольових ігор, інсценізацій, моделювання, ситуаційних вправ, екскурсій, дитячого волонтерства тощо.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-„суди“, урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

Засвоєння нового матеріалу учителі проводитимуть на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться учителями з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей, крім уроку відповідного типу, проводитиметься на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей, крім уроку, учителями можуть проводитися навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосовувати на практичних заняттях і заняттях-практикумах. Практичне заняття – це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8 – 11 класів) повинна

передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, забезпечуючи досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах з предмету. Перевірка та оцінювання досягнення компетентностей здійснюються у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття. Для підготовки до заліків та іспитів проводяться оглядові консультації, які допомагають учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть бути використані учителем з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу. Створення ситуації успіху, сприятливих умов для повноцінної діяльності кожної дитини – основна мета, що покладена в основу технологій навчання. Незважаючи на розмаїття нововведень, основною формою організації навчальної діяльності залишається урок.

У школі широко упроваджуються інформаційно-комунікативні технології. Застосування ІКТ в освітньому процесі базується на загальному розумінні зміни ролі інформації та принципах інформаційної взаємодії в різних напрямках освітньої діяльності. Це дозволяє формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності, критичне і логічне мислення, вміння приймати рішення, співпрацювати в команді, бути конкурентоздатними та впевненими особистостями.

Вчителями школи створена модель уроків на основі синтезу оригінальних прийомів, елементів інноваційних педагогічних методик і інформаційно-комунікативних технологій та традиційних форм організації освітнього процесу. Розширено предметне навчальне середовище, створені

умови для оптимального розвитку навичок роботи з інформацією, формування вмінь і навичок дослідницької і пошукової роботи.

Серед використовуваних засобів: мультимедійні презентації, мультимедійні карти, проекти, онлайн-тести, програмовані засоби навчання та інше.

Вчителі не тільки самі активно використовують інтернет-ресурси, сучасні інформаційні технології, але й забезпечують їх активне використання учнями. Тому створенні вчителями персональні предметні сайти є однією з важливих форм роботи сучасного вчителя і є поштовхом для подальшого освоєння нових сучасних веб-ресурсів відповідно до вимог ІКкомпетентності, що важливо у процесі модернізації навчання в сучасній школі.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватися та розширюватися учителем у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Черкаська спеціалізована школа І – ІІІ ступенів № 28 ім. Т.Г. Шевченка Черкаської міської ради Черкаської області працює за п'ятиденним робочим тижнем, вихідні дні – субота і неділя. Уроки проводяться в одну зміну. Початок занять о 8 год. 30 хв.

Крім різних форм обов'язкових навчальних занять, у школі проводяться індивідуальні, групові, факультативні та інші позакласні заняття та заходи, що передбачені окремим розкладом і спрямовані на задоволення освітніх інтересів учнів та на розвиток їх творчих здібностей, нахилів і обдаровань. Індивідуальні, факультативні заняття, заняття курсів за вибором можуть виноситися на суботу.

Відповідно до Закону України „Про освіту“ тривалість уроку в 1 класах – 35 хвилин, у 2 – 4 класах – 40 хвилин, у 5 – 11 класах – 45 хвилин. Тривалість перерв, під час яких не відбувається харчування школярів – 10 хв., під час яких учні харчуються – 15 – 20 хв.

Для учнів 1 – 4 класів за бажанням їхніх батьків або осіб, які їх замінюють, відповідно до поданих заяв працюють групи продовженого дня.

Відповідно Закону України „Про освіту“ навчальний рік розпочинається 1 вересня святом – День знань.

Структура навчального року (поділ на семестри, терміни канікул) встановлюються у межах часу, передбаченого навчальним планом, за рекомендаціями департаменту освіти та гуманітарної політики Черкаської міської ради. Тривалість канікул протягом навчального року становить не менше, як 30 календарних днів.

Згідно статті 12 р. ІІ Закону України „Про освіту“ навчальний рік закінчується проведенням державної підсумкової атестації випускників початкової, основної та старшої школи, яка може здійснюватися в різних формах, визначених законодавством, зокрема у формі зовнішнього незалежного оцінювання.

Навчальна практика та навчальні екскурсії для учнів 5-8, 10 класів, згідно рішення педагогічної ради проводяться упродовж навчального року.

Зарахування, відрахування та переведення здобувачів освіти здійснюється без конкурсу відповідно до території обслуговування, яка закріплена міською радою та у відповідності з Порядком зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.05.2019 р. № 621 „Про внесення змін до наказ Міністерства освіти і науки від 14.07.2015 р. № 762 „Про затвердження Порядку переведення учнів (вихованців) загальноосвітнього навчального закладу до наступного класу“.

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до нормативів, затверджених наказами Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 р. № 128 зі змінами, внесеними наказом № 921 від 17.08.2012 р. та № 401 від 08.04.2016 р.

Розділ 6.

Показники (вимірники) реалізації освітньої програми

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

кадрове забезпечення освітньої діяльності;
навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
якість проведення навчальних занять;
моніторинг досягнення учнями результатів навчання
(компетентностей).

Завданнями внутрішньої системи забезпечення якості освіти школи є:

- оновлення нормативно-методичної бази забезпечення якості освіти та освітньої діяльності в школі;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища школи;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.
- постійний моніторинг змісту освіти;
- спостереження за реалізацією освітнього процесу;
- моніторинг технологій навчання;
- моніторинг ресурсного потенціалу школи;
- моніторинг управління ресурсами та процесами;
- спостереження за станом соціально-психологічного середовища школи;
- контроль стану прозорості освітньої діяльності та оприлюднення інформації щодо її результатів;
- розроблення рекомендацій щодо покращення якості освітньої діяльності та якості освіти, участь у стратегічному плануванні.
- рівень досягнень учнів вивчається: шляхом моніторингу знань, умінь і навичок з окремих предметів; проведення контрольних зрізів; участі учнів школи у предметних олімпіадах різного рівня, Всеукраїнських інтелектуальних конкурсах та турнірах; шляхом складання та захисту наукових проектів та участі в роботі МАН; аналізу результатів участі учнів у ДПА і ЗНО.

Для забезпечення якості освіти проводиться моніторинг з усіх складових освітньої діяльності закладу:

- Методична робота: підвищення кваліфікації адміністрації, учителів; планування методичної діяльності, робота методичних об'єднань на шкільному та міському рівнях; робота з молодими вчителями.
- Виховна робота: рівень вихованості учнів, профілактична робота з учнями девіантної поведінки, якість роботи класних керівників, участь батьків у виховному процесі, результативність проведення загальношкільних заходів, спортивно-масова робота, організація патріотичного, морального та естетичного виховання.

- Експериментальна і науково-дослідна робота: ступінь наукової обґрунтованості, результат нововведень, відповідність нововведень концепції розвитку школи, рівень наукової освіченості педагогів, науково-дослідницька діяльність учнів.
- Освітня діяльність: медичне, матеріально-технічне, навчально-методичне, інформаційне, психологічне забезпечення, безпека життєдіяльності, охорона праці.
- Показники контролю за медичним елементом: санітарно-гігієнічний режим; здоров'я і фізичний розвиток учнів; лікувально-профілактичні заходи; режим і якість харчування.
- Показники контролю за інформаційним елементом: керівні і нормативні документи про освіту; інформаційні технології; аналітичні документи.

На рівні школи розроблена система показників (внутрішній моніторинг), що дозволяє робити висновки про те, наскільки ефективно реалізується освітня програма, тобто наскільки реальний „продукт“ діяльності школи відповідає ідеальній „моделі“ випускника. При цьому об'єктами, механізмами та термінами контролю є:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності (підвищення кваліфікації педагогічних працівників (форма проходження на вибір учителя) – не менше 150 годин протягом 5 років, атестація – 1 раз на 5 років, добровільна сертифікація – 1 раз на 3 роки, участь у різних методичних заходах, конференціях, вебінарах, семінарах, конкурсах, коучингах, тренінгах, онлайн-курсах, дистанційне навчання – протягом року);
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності (наявність документів, визначених нормативно-правовими актами з питань освіти, необхідної кількості підручників та навчально-методичної літератури з усіх навчальних дисциплін для самостійної роботи та дистанційного навчання – 2 рази на рік);
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності (відповідність ліцензійним та акредитаційним вимогам: шкільні кабінети, класні кімнати, спортзал, бібліотека, сучасна їдальня, буфет, наявність інтернету – 2 рази на рік);
- якість проведення навчальних занять (вивчення системи роботи педагогічних працівників – 1 раз на 5 років, тематичний контроль знань, класно-узагальнюючий контроль – за потребою);
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) (вивчення рівня навчальних досягнень з предмета – 1 раз на 5 років, циклу предметів – за потребою, освітньої галузі – 1 раз на 5 років, різні види оцінювання, що відповідають „Загальним критеріям оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти“, які є обов'язковою складовою навчальної програми з предмета – на кожному уроці), тематичне – в кінці кожної теми, семестрове – в кінці кожного семестру, річне – в кінці року, державна підсумкова атестація – в кінці навчального року, зовнішнє незалежне

оцінювання – в кінці навчального року, результати участі у предметних та творчих конкурсах різного рівня – протягом навчального року, участь у спортивних змаганнях – протягом навчального року, інтелектуальних випробовуваннях – протягом навчального року);

- моніторинг оцінювання ступеня задоволення здобувачів освіти (соціологічні (анонімні) опитування учнів і випускників – 1 раз на рік);
- продовження навчання (аналіз вступу у ВНЗ України та за її межами – 1 раз на рік).

Кадрове забезпечення освітньої діяльності

На 1 вересня 2019 року школа на 100% укомплектована педагогічними кадрами з відповідною фаховою освітою. Освітній процес здійснює 84 педагогічних працівників (з них 5 – сумісники), з яких 84 вчителі (98%) мають повну вищу освіту, 2 учителів – середню спеціальну(2%). Серед вчителів закладу 52 (62%) – спеціалісти вищої категорії, 8 (10%) – спеціалісти I категорії, 9 (11%) – спеціалісти II категорії, 15 (17%) – спеціалісти. 29% педагогічних працівників мають педагогічне звання „старший учитель“ та 16% – звання „учитель-методист“, 1% – педагогічне звання „педагог-організатор-методист“.

Якісний склад педагогічного колективу

№ п/п	Прізвище, ініціали	Рік курсової перепідготовки	Рік атестації	Категорія	Звання
1.	Скорик Т.А.	2016	2017УМЛ 2019 Д	вища	Учитель-методист
2.	Гнезділова М.В.	2015	2017ЗЛ 2019 Зд	вища	Учитель-методист
3.	Кобильник О.В.	2014	2018М 2019 Зд	вища	Учитель-методист
4.	Нянько О.В.	2016	2016УМЛ 2019 Зд	вища	
5.	Гуреля О.М.	2017	2019 АМ 2019 Зд	I	
7.	Бабенко Ю. Ф.	2017	2018	I	
6.	Вакацієнко Н.Б.	2014	2015	вища	Старший учитель
8.	Галасун В.П.	2016	2017	вища	Учитель-методист
9.	Гончаренко Т.С.	2014	2013	I	
10.	Горобець О.Ф.	2017	2018	вища	Учитель-методист
11.	Давиденко М.І.		не ат.	спец.	
12.	Козаченко Н.А.	2016	2016	II	
13.	Коржова Н.І.	2014	2015	вища	Старший

					учитель
14.	Ложка Л.П.	2016	2017	вища	Учитель-методист
15.	Маковецька О.С.		не ат.	спец.	
16.	Марченко Н.Б.	2018	2018	I	
17.	Мельник Ю.С.		не ат.	спец.	
18.	Перерва Я.І.	2018	не ат.	спец.	
19.	Прудка О.С.	2017	2017	вища	
20.	Сорока І.М.	2019	2019	II	
21.	Таран Т.Г.	2017	2018	вища	Старший учитель
22.	Ткаченко Г.М.	2015	2019	вища	
23.	Фалілеєва Т.В.	2018	2019	вища	
24.	Шевченко Л.М.	2015	2016	вища	Старший учитель
25.	Шумейко В.В.	2015	2018	вища	Учитель-методист
26.	Яриш С.М.	2015	2018	спец. II т.р.	Старший учитель
27.	Савко Л.М.	2019	2015	вища	
28.	Добровольська Н.С.	2014	2016	вища	Учитель-методист
29.	Пилученко В.В.	2017	2016	вища	Старший учитель
30.	Заніздра Л.І.		2018	I	
31.	Олькова С.О.	2016	2017	вища	Старший учитель
32.	Музиченко О.Ю.		не ат.	спец.	
33.	Переверзева Л.П.	2015	2016	вища	Учитель-методист
34.	Пластун Я.В.	2018	2017	вища	Старший учитель
35.	Щербак Г.В.	2015	2016	вища	Старший учитель
36.	Бобир Ж.М.	2017	2018	II	
37.	Дегтярьов Д.В.	2017	2017	II	
38.	Джура Н.І.	2015	2016	вища	Старший учитель
39.	Коваленко І.П.	2018	2018	вища	Старший учитель
40.	Лісова М.В.		не ат.	спец.	
41.	Кузьменко Н.А.	2016	2016	I	
42.	Малоніг Н.І.	2018	2019	вища	
43.	Науменко Н.В.	2019	2016	вища	Старший учитель

44.	Пилюченко Т.В.	2013	2014	II	
45.	Слюсар Л.Л.	2019	2019	II	
46.	Трясун Ю.А.	2014	2018	вища	
47.	Хоменко Н.В.		2019	II	
48.	Червоненко Є.Ф.	2015	2016	вища	
49.	Суботіна О.Ф.	2019	2018	вища	
50.	Биканова І.В.	2019	2016	вища	
51.	Горбенко В.М.	2018	2019	вища	Старший учитель
52.	Леонова В.Л.	2018	2019	вища	Учитель-методист
53.	Чаун Л.А.	2014	2015	I	Старший учитель
54.	Карасевич З.І.		не ат.	спец.	
55.	Кисельова Н.А.	2018	2017	II	
56.	Кузнецова В.І.		не ат.	спец.	
57.	Соколюк Т.Ю.	2014М 2014ІФ	2018	вища	Старший учитель
58.	Васильченко С.Є.	2015	2016	вища	
59.	Спекторенко О.К. сум.	2016	2017	вища	Старший учитель
60.	Ковальова М.Ю.	2018	2018	вища	Старший учитель
61.	Прошко Т.Ю.	2015	2016	вища	
62.	Сербіна Н.П.	2015	2017	вища	
63.	Чорна Т.В.	2015	2016	вища	Учитель-методист
64.	Шепета О.М.	2019	2016	вища	Старший учитель
65.	Безверха Л.М.	2014	2015	вища	Старший учитель
66.	Ємельянова В.П.	2014	2015	вища	Учитель-методист
67.	Пишна Н.В.	2019	2019	вища	
68.	Василенко В.В.		не ат.	спец.	
69.	Лісова І.О.	2015	2018	вища	Старший учитель
70.	Малишева Т.Г.		не ат.	спец.	
71.	Щеголь Є.О.		не ат.	спец.	
72.	Ложка В.Б.	2017	2018	вища	Учитель-методист
73.	Срібна І.В.	2015	2017	вища	Старший учитель
74.	Черненко Т.Л. сум.		2019	вища	Старший учитель

75.	Бакалина Н.В.		не ат.	спец.	
76.	Колчева Л.Г.	2018	2017	I	
77.	Лівінська І.Г.	2014	2017	спец. 11 т.р.	Старший учитель
78.	Цимбалюк Л.Б.	2017	2019 Ф 2019 П-о	вища	Педагог- організатор- методист
79.	Рибалка С.М.	2018	2017 УМЛ 2017СП	вища	
80.	Широкова В.В.	2015	2016	вища	
81.	Власенко В.Л. сум.			спец.	
82.	Ющенко Л.О. сум.		2017	вища	
83.	Нечитайло Р.Г. сум.			вища	
84.	Мішіна А.А. сум.			II	

Атестація педагогічних працівників

Враховуючи той факт, що педагогічні працівники повинні демонструвати зростання рівня своєї педагогічної майстерності, здійснюючи будь-яку професійну діяльність, не лише в рік атестації, але й в міжатаестаційний період, у школі проводиться моніторинг, який передбачає розгляд методичної діяльності вчителів на трьох її етапах:

I. У міжкурсовий період вчителі, що атестуються, активно працюють над підвищенням свого професійного рівня. Кожен з них має методичне навантаження:

Одним з основних аспектів методичної роботи вчителів є їх рівень володіння провідною темою самоосвіти, над якою вони працюють протягом п'яти років, адже самоосвіта має прогностичний випереджальний характер. Кожен вчитель складає власний перспективний та річний плани роботи над своїми проблемними темами, які є складовою загальношкільної науково-методичної проблеми. Перспективний план передбачає поетапну реалізацію роботи над проблемою, зміст, мету та форми узагальнення. Ефективному проведенню атестації передують роз'яснювальна робота з вивченням нормативних документів на інструктивно-методичній нараді.

На II етапі, моніторинговому, здійснюються моніторингові дослідження навчальної, позакласної роботи, роботи з обдарованими, узагальнення досвіду методичної роботи, власних науково-дослідницьких робіт. Спільно з членами атестаційної комісії та методичної ради оформляються і систематизуються матеріали моніторингу, будуються діаграми, таблиці, які дають можливість визначити не тільки рівень мотиваційного, організаційного, гностичного компонентів, комунікативних здібностей, але й зробити порівняльний аналіз.

Аналіз освітнього процесу з предметів в школі проводиться відповідно річного плану школи та плану заходів щодо атестації вчителів.

На III етапі, підсумково-аналізуючому, проводиться звітування вчителів, що атестуються, про результати своєї роботи перед педагогічним

колективом школи, „творчі звіти“ , відкриті уроки, позакласні заходи. Заключним етапом атестації вчителів є моральне заохочення (нагородження грамотами освітніх установ різного рівня, узагальнення досвіду роботи).

Перспективний план атестації педагогічних працівників

№ п/п	Прізвище, ініціали	Рік останньої атестації	Запланована атестація					
			2019	2020	2021	2022	2023	2024
1.	Скорик Т.А.	2017 УМЛ 2019 Д				+		+
2.	Гнезділова М.В.	2017 РМЗЛ 2019 ЗД				+		+
3.	Кобильник О.В.	2018 М 2019 ЗД					+	+
4.	Нянько О.В.	2016 УМЛ 2019 ЗД			+			+
5.	Гуреля О.М.	2019АМ 2019АМ						+
6.	Бабенко Ю. Ф.	2018					+	
7.	Вакацієнко Н.Б.	2015		+				
8.	Галасун В.П.	2017				+		
9.	Гончаренко Т.С.	2013				+		
10.	Горобець О.Ф.	2018					+	
11.	Давиденко М.І.	Не атест.			+			
12.	Козаченко Н.А.	2016			+			
13.	Коржова Н.І.	2015		+				
14.	Ложка Л.П.	2017				+		
15.	Маковецька О.С.	Не атест.					+	
16.	Марченко Н.Б.	2018					+	
17.	Мельник Ю.С.	Не атест.				+		
18.	Перерва Ю. І.	Не атест.					+	
19.	Прудка О.С.	2017				+		
20.	Сорока І.М.	2019						+
21.	Таран Т.Г.	2018					+	
22.	Ткаченко Г.М.	2019						+
23.	Фалілеєва Т.В.	2019						+
24.	Шевченко Л.М.	2016			+			
25.	Шумейко В.В.	2018					+	
26.	Яриш С.М.	2018						
27.	Савко Л.М.	2015		+				
28.	Добровольська Н.С.	2016			+			
29.	Пилученко В.В.	2016			+			
30.	Заніздра Л.І.	2018					+	
31.	Музиченко О.Ю.	Не атест.			+			
32.	Олькова С.О.	2017				+		
33.	Переверзева Л.П.	2016			+			

34.	Пластун Я.В.	2017				+		
35.	Щербак Г.В.	2016			+			
36.	Бобир Ж.М.	2018					+	
37.	Дегтярьов Д.В.	2017				+		
38.	Джура Н.І.	2016			+			
39.	Коваленко І.П.	2018					+	
40.	Кузьменко Н.А.	2016			+			
41.	Лісова М.В.	Не атест.			+			
42.	Малоніг Н.І.	2019						+
43.	Науменко Н.В.	2016			+			
44.	Пилученко Т.В.	2014		+				
45.	Слюсар Л.Л.	2019						+
46.	Трясун Ю.А.	2018					+	
47.	Хоменко Н.В.	2019						+
48.	Червоненко Є.Ф.	2016			+			
49.	Суботіна О.Ф.	2018					+	
50.	Биканова І.В.	2016			+			
51.	Горбенко В.М.	2019						+
52.	Леонова В.Л.	2019						+
53.	Чаун Л.А.	2015		+				
54.	Карасевич З.І.	Не атест.				+		
55.	Кисельова Н.А.	2017				+		
56.	Кузнецова В.І.	Не атест.					+	
57.	Соколюк Т.Ю.	2018					+	
58.	Васильченко С.Є.	2016			+			
59.	Спекторенко О.К.	2017				+		
60.	Ковальова М.Ю.	2018					+	
61.	Прошко Т.Ю.	2016			+			
62.	Сербіна Н.П.	2017				+		
63.	Чорна Т.В.	2016			+			
64.	Шепета О.М.	2016			+			
65.	Безверха Л.М.	2015		+				
66.	Ємельянова В.П.	2015		+				
67.	Пишна Н.В.	2019						+
68.	Василенко В.В.					+		
69.	Лісова І.О.	2018					+	
70.	Малишева Т.Г.	Не атест.				+		
71.	Щеголь Є.О.	Не атест.				+		
72.	Ложка В.Б.	2018					+	
73.	Срібна І.В.	2017				+		
74.	Черненко Т.Л. сум.	2019						+
75.	Бакалина Н.В.	Не атест.			+			
76.	Колчева Л.Г.	2017				+		
77.	Лівінська І.Г.	2017				+		
78.	Цимбалюк Л.Б.	2019						+

79.	Рибалка С.М.	2017 УМЛ 2017 СП				+		
80.	Широкова В.В.	2016			+			
81.	Власенко В.Л. сум.	2018					+	
82.	Ющенко Л.О. сум.	2017				+		
83.	Нечитайло Р.Г. сум.	2018					+	
84.	Мішіна А.А. сум.	2018					+	

Проходження курсової перепідготовки

Одним із провідних напрямів діяльності є підвищення наукового, фахового та методичного рівнів кожного вчителя, забезпечення психолого-педагогічного супроводу зростання їх педагогічної майстерності, самоосвіти та самовдосконалення. Важливим в самоосвітній діяльності є курсова перепідготовка у системі підвищення кваліфікації.

Розроблено перспективний план курсової перепідготовки, відповідно до потреб різних форм підвищення кваліфікації та індивідуальних запитів педагогів.

На підставі перспективного плану кожен вчитель один раз на 5 років проходить курси підвищення кваліфікації при КНЗ „Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради“.

Перспективний план курсової перепідготовки

№ п/п	Прізвище, ініціали	Рік останньої курсової перепідготовки	Заплановані курси					
			2019	2020	2021	2022	2023	2024
1.	Скорик Т.А.	2016			+			
2.	Гнєзділова М.В.	2015		+				
3.	Кобильник О.В.	2014	+					
4.	Нянько О.В.	2016			+			
5.	Гуреля О.М.	2017				+		
6.	Бабенко Ю. Ф.	2017				+		
7.	Вакацієнко Н.Б.	2014	+					
8.	Галасун В.П.	2016			+			
9.	Гончаренко Т.С.	2014	+					
10.	Горобець О.Ф.	2017				+		
11.	Давиденко М.І.	Не прох.		+				
12.	Козаченко Н.А.	2016			+			
13.	Коржова Н.І.	2014	+					
14.	Ложка Л.П.	2016			+			
15.	Маковецька О.С.	Не прох.				+		
16.	Марченко Н.Б.	2018					+	
17.	Мельник Ю.С.	Не прох.	+					
18.	Перерва Ю. І.	2018						+
19.	Прудка О.С.	2017			+			

20.	Сорока І.М.	2019						+
21.	Таран Т.Г.	2017				+		
22.	Ткаченко Г.М.	2015		+				
23.	Фалілеєва Т.В.	2018					+	
24.	Шевченко Л.М.	2015		+				
25.	Шумейко В.В.	2015		+				
26.	Яриш С.М.	2015		+				
27.	Савко Л.М.	2019						+
28.	Добровольська Н.С.	2014	+					
29.	Пилученко В.В.	2017				+		
30.	Заніздра Л.І.	2018					+	
31.	Музиченко О.Ю.	Не прох.				+		
32.	Олькова С.О.	2016			+			
33.	Переверзєва Л.П.	2015		+				
34.	Пластун Я.В.	2018					+	
35.	Щербак Г.В.	2015		+				
36.	Бобир Ж.М.	2017				+		
37.	Дегтярьов Д.В.	2017				+		
38.	Джура Н.І.	2015		+				
39.	Коваленко І.П.	2018					+	
40.	Кузьменко Н.А.	2016			+			
41.	Лісова М.В.	Не прох.				+		
42.	Малоніг Н.І.	2018					+	
43.	Науменко Н.В.	2019						+
44.	Пилученко Т.В.	2019						+
45.	Слюсар Л.Л.	2019						+
46.	Трясун Ю.А.	2019						+
47.	Хоменко Н.В.	Не прох.	+					
48.	Червоненко Є.Ф.	2015		+				
49.	Суботіна О.Ф.	2019						+
50.	Биканова І.В.	2019						+
51.	Горбенко В.М.	2019						
52.	Леонова В.Л.	2018					+	
53.	Чаун Л.А.	2019						+
54.	Карасевич З.І.	Не прох.				+		
55.	Кисельова Н.А.	2018					+	
56.	Кузнецова В.І.	2019						+
57.	Соколюк Т.Ю.	2014	+					
58.	Васильченко С.Є.	2015		+				
59.	Спекторенко О.К.	2016			+			
60.	Ковальова М.Ю.	2018					+	
61.	Прошко Т.Ю.	2015		+				
62.	Сербіна Н.П.	2015		+				
63.	Чорна Т.В.	2015		+				
64.	Шепета О.М.	2019						+

65.	Безверха Л.М.	2019						+
66.	Ємельянова В.П.	2019						+
67.	Пишна Н.В.	2019						+
68.	Василенко В.В.	Не прох.					+	
69.	Лісова І.О.	2015		+				
70.	Малишева Т.Г.	Не прох.	+					
71.	Щеголь Є.О.	Не прох.					+	
72.	Ложка В.Б.	2017				+		
73.	Срібна І.В.	2015		+				
74.	Черненко Т.Л. сум.	2018					+	
75.	Бакалина Н.В.	Не прох.		+				
76.	Колчева Л.Г.	2018					+	
77.	Лівінська І.Г.	2019						+
78.	Цимбалюк Л.Б.	2017				+		
79.	Рибалка С.М.	2018					+	
80.	Широкова В.В.	2015		+				
81.	Власенко В.Л. сум.	2017				+		
82.	Ющенко Л.О. сум.	2017				+		
83.	Нечитайло Р.Г. сум.	2018					+	
84.	Мішіна А.А. сум.	2018					+	

Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності

Загальний фонд бібліотеки Черкаської спеціалізованої школи І – ІІІ ступенів № 28 ім. Т.Г. Шевченка становить 27260 примірників, із них: художня література – 9291 примірників; підручники – 17969 примірників.

Учні школи на 98 % забезпечені підручниками.

В освітньому процесі школи використовуються навчальні програми, підручники, навчально-методичні посібники, рекомендовані Міністерством освіти і науки України (лист МОН України від 10.06.2019 р. №1/9-365 „Про переліки навчальної літератури, рекомендованої Міністерством освіти і науки України для використання у закладах освіти у 2019 – 2020 навчальному році“.)

Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності

Навчально-матеріальна база відповідає сучасним вимогам та забезпечує ефективність освітньої діяльності закладу.

Загальна площа приміщень школи становить 6658 кв. м. Початкова школа розміщена у окремому приміщенні. Діє 47 навчальних кабінетів:

Кабінет математики – 1

Кабінет фізики – 1

Кабінет хімії – 1

Кабінет біології – 1

Кабінет географії – 1

Кабінет української мови та літератури – 3

Кабінет іноземної мови – 4

Кабінет основ інформатики та обчислювальної техніки – 3 (40 робочих місць)

Навчальні майстерні – 3

Решта навчальних кабінетів є класними кімнатами окремих класів.

Спортивні зали – 3

Актова зала – 1.

Якість проведення навчальних занять

Рівень розвитку компетентностей (ключових та предметних) учнів є головним критерієм в оцінці роботи вчителя. Контроль за якістю знань, умінь і навичок здобувачів освіти передбачає такі завдання:

- 1) виявлення фактичного рівня знань, умінь і навичок учнів та відповідність їх програмним вимогам;
- 2) з'ясування причин низької успішності учнів класу або окремих учнів;
- 3) вивчення системи роботи вчителя з відстаючими учнями з метою попередження недоліків та ліквідації прогалин у знаннях, а також системи роботи з обдарованими учнями;
- 4) надання методичної допомоги вчителю щодо підвищення якості знань, умінь і навичок учнів, удосконалення форм і методів роботи з відстаючими, а також з творчо обдарованими учнями.

Основними методами контролю є спостереження уроків, усне опитування учнів за раніше складеними питаннями, опитування учнів у кінці уроку (5 – 7 хв.), короточасні письмові роботи, письмові контрольні роботи після вивчення теми, в кінці семестру, навчального року.

До складання текстів контрольних робіт залучаються керівники шкільних методичних об'єднань.

Директор або заступник директора з навчально-виховної роботи перевіряють об'єктивність оцінки знань, умінь і навичок здобувачів освіти, відповідність її нормативним вимогам щодо оцінювання, наявності достатньої кількості оцінок для виставлення тематичної оцінки та за семестр.

Результати контролю за якістю знань, умінь і навичок здобувачів освіти обговорюються на засіданні педагогічної ради школи, методичних комісій, оформляються наказом по школі.

Моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) у 2019 – 2020 навч. році

Форми і методи моніторингу досягнення учнями результатів навчання	Очікувані результати
---	----------------------

Моніторинг якості та успішності навчальних досягнень учнів 5-11 класів з української мови та математики (вересень, грудень, травень)	Визначення рівня навчальних досягнень учнів з української мови та математики; порівняння якості навчання учнів з досягненнями цих же учнів у минулому навчальному році; виявлення проблемних питань, прогалин в знаннях учнів; аналіз виявлених проблем; планування корекційної роботи.
Моніторинг стану викладання та рівня навчальних досягнень учнів з: - фізичної культури (1 – 11 класи) (жовтень); - правознавства (9 класи) (грудень); - основи здоров'я (5 – 11 класи) (лютий); - хімія (7 – 11 класи) (березень); - захист Вітчизни (10 – 11 класи) (квітень); - початкові класи (3 – 4 класи) (квітень).	Визначення рівня навчальних досягнень учнів з названих предметів; порівняння якості навчання учнів з досягненнями цих же учнів у минулому навчальному році; виявлення проблемних питань; аналіз виявлених проблем; планування корекційної роботи.
Внутрішкільний моніторинг якості підготовки учнів 11 класу до ДПА (ЗНО) (листопад, лютий, квітень)	Визначення якості знань учнів з предметів ЗНО за текстами ЗНО; отримання чіткої картини підготовки учнів до ДПА (ЗНО); детальний аналіз прогалин в знаннях учнів на класних зборах, педраді, батьківських зборах; планування корекційної роботи.
Внутрішкільний моніторинг якості підготовки учнів 4, 9-х класів до ДПА (листопад, березень)	Визначення якості знань учнів 9-х класів з предметів ДПА; виявлення прогалин в знаннях учнів; організація консультацій до ДПА.
Моніторинг рівня екологічної свідомості учнів (3, 6, 10 класи) (лютий)	Визначити рівень екологічної свідомості учнів різної вікової категорії; виховання екологічної безпеки; пропаганда екологічного виховання як ідеї суспільства і природи, людини і довкілля; планування між предметних та виховних заходів на екологічну тематику.

Моніторинг стану громадянської освіти учнівської молоді (1-11 класи) (березень)	Визначення рівня вихованості у учнів почуття патріотизму та громадянської відповідальності; аналіз дослідницьких навичок учнів, умінь працювати в групі, робити проекти, готовність до співпраці, толерантності; корекція плану виховних заходів.
Моніторинг стану роботи з формування здорового способу життя учнів 1-11 класи (листопад)	Провести поверхневий аналіз стану фізичного та психічного здоров'я учнів, дослідити відношення учнів до здорового способу життя; визначити вміння формувати навколо себе безпечне життєве середовище; аналіз на класних та батьківських зборах, педагогічній раді; корекція плану виховних заходів.
Моніторинг фінансової грамотності учнів як чинника їхньої успішної економічної соціалізації (7, 10 класи) (квітень)	Забезпечення кращого розуміння молодим поколінням українців практичних аспектів фінансових питань; сприяння розвитку лідерських ініціатив, здатності успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі; визначення рівня підприємливості і фінансової грамотності учнів; планування заходів на наступний навчальний рік.
Спостереження за особистими досягненнями учнів 1, 2 класів	Оформлення проміжного та підсумкового рівнів Свідоцтва досягнень учнів

Розділ 7.

Програмно-методичне забезпечення освітньої програми

Для виконання освітньої програми школи на 2019 – 2020 навчальний рік передбачено використання, затверджених Міністерством освіти і науки України, навчальних програм з усіх предметів інваріативної частини; курсів за вибором і факультативів варіативної складової, що забезпечує інтеграцію загальноосвітніх (основних і додаткових) програм у єдину освітню програму, що дозволяє одержати запланований результат освіти – „модель“ випускника.

Перелік навчальних програм предметів, що вивчаються за інваріантним та варіативним складниками навчальних планів, наведений у Додатках 1 – 4.

Розділ 8.

Структура навчального року

Відповідно до статті 15 (розділ XII) Закону України „Про освіту“ структура навчального року, тривалість навчального тижня, інші форми організації освітнього процесу встановлюються у межах часу передбаченого програмою.

2019 – 2020 навчальний рік розпочинається 2 вересня 2019 року та закінчується не пізніше 1 липня 2020 року.

Орієнтовна структура навчального року:

I семестр – з 02 .09.2019 по 27.12.2019 р.;

II семестр – з 13.01.2020 по 29.05.2020 р..

Упродовж навчального року проводяться канікули:

осінні канікули – з 28.10.2019 по 03.11.2019 року;

зимові канікули – з 28.12.2019 по 12.01.2020 року;

весняні канікули – з 23.03.2010 по 29.03.2020 року.

Орієнтовна дата проведення свята „Останній дзвоник“ – 29 травня 2020 року.

Дата вручення документів про освіту буде визначена додатково (в залежності від термінів проведення ДПА, ЗНО).

Перелік предметів державної підсумкової атестації визначається Міністерством освіти і науки України. Терміни їх проведення визначаються навчальним закладом.

Орієнтовні терміни проведення ДПА для 4-х класів – II декада травня 2020 року; для 9-х класів – два календарні тижні після закінчення навчального року.

Рішення про доцільність проведення навчальної практики та навчальних екскурсій приймає педагогічна рада школи.

Навчальний план 1-х, 2-х класів
Черкаської спеціалізованої школи I – III ступенів № 28
ім. Т.Г. Шевченка
Черкаської міської ради Черкаської області,
що працюють за «Освітньою програмою «На крилах успіху для учнів
1-2-х класів закладів загальної середньої освіти»,
на 2019- 2020 навчальний рік

Назва освітньої галузі	Назва предмета	Мережа класів		
		1в	2а	2д
ІНВАРІАНТНИЙ СКЛАДНИК				
Мовно-літературна	Українська мова	7	7	7
	Англійська мова	2	2+1	2+1
Математична	Математика	5	5	5
Природнича Соціальна і здоро- в'язбережувальна Громадянська та історична	Всесвіт	3	3	3
Соціальна і здоров'язбережу- вальна Фізкультурна	Фізична культура	3	3	3
Мистецька Інформатична Технологічна	Арт-технології та інформатика (ІКТ)	2	4	4
Усього		19+3	21+3	21+3
ВАРІАТИВНИЙ СКЛАДНИК				
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	1
Індивідуальні заняття		1		
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження учня		20	22	22
Загальнотижнева кількість навчальних годин, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		23	25	25

Навчальний план 1-х, 2-х класів
Черкаської спеціалізованої школи I – III ступенів № 28
ім. Т.Г. Шевченка
Черкаської міської ради Черкаської області,
що працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України»
на 2019- 2020 навчальний рік

Назва освітньої галузі	Назва навчального предмета	Кількість годин на тиждень		
		1 д	2б	2в
Мовно-літературна (українська мова)	Українська мова	6	6	6
Математична	Математика	3	3	3
Мовно-літературна (література)	Я пізнаю світ*	8	9	9
Математична				
Природнича				
Соціальна і здоров'я-збережувальна				
Громадянська та історична				
Технологічна				
Фізкультурна				
Мистецька				
Іншомовна освіта	Іноземна мова	2	2+1	2+1
Інформатична		-	1	1
Мистецька	Мистецтво	1	1	1
Фізкультурна	Фізична культура	2	2	2
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курси за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	1
Індивідуальні заняття		1		
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження учня		20	22	22
Загальна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		23	25	25

Навчальний план 1-х, 2-х класів
Черкаської спеціалізованої школи I – III ступенів № 28
ім. Т.Г. Шевченка
Черкаської міської ради Черкаської області
на 2019- 2020 навчальний рік

Мережа класів		1а	1б	1г	2г
Навчальний план для початкової школи за програмою Р.Шияна		Наказ МОН України від 21.03.2018р. №268			
Навчальні предмети		Кількість годин на тиждень			
Українська мова		5	5	5	5
Іноземна мова		2	2	2	3
Математика		3	3	3	3
Я досліджую світ	Мовно-літературна галузь	7	7	7	8
	Математична галузь				
	Природнича, технологічна, інформативна, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична				
Мистецтво		2	2	2	2
Фізична культура		3	3	3	3
Усього		19+3	19+3	19+3	21+3
Додаткові години на вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	1	1
Індивідуальні заняття		1	1	1	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		20	20	20	22
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		23	23	23	25

Навчальний план 3- 4-х класів
з поглибленим вивченням англійської мови
Черкаської спеціалізованої школи I – III ступенів № 28
ім. Т.Г. Шевченка
Черкаської міської ради Черкаської області
на 2019 - 2020 навчальний рік

Мережа класів		3-а	3-б	4-а	4-б
Навчальний план		Наказ МОН України від 20.04.2018 р. № 407 (Додаток 4)			
Освітні галузі	Навчальні предмети				
Мови і літератури (мовний і літературний компоненти)	Українська мова	7	7	7	7
	Іноземна мова (англійська)	3	3	4	4
Математика	Математика	4	4	4	4
Природознавство	Природознавство	2	2	2	2
Суспільствознавство	Я у світі	1	1	1	1
Мистецтво	Мистецтво				
	Музичне мистецтво	1	1	1	1
	Образотворче мистецтво	+1	+1	+1	+1
Технології	Трудове навчання	1	1	1	1
	Інформатика	1	1	1	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3	3
Усього(без фіз. культури)		21+1	21+1	22+1	22+1
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		2	2	1	1
Індивідуальні заняття		1	1	-	-
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		23	23	23	23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		26	26	26	26

Навчальний план 3- 4-х класів
Черкаської спеціалізованої школи I – III ступенів № 28
ім. Т.Г. Шевченка
Черкаської міської ради Черкаської області
на 2019-2020 навчальний рік

Мережа класів		3-в	3-г	4-в	4-г	4-д
Навчальний план		Наказ МОН України від 20.04.2018 р. № 407 (Додаток 1)				
Інваріантна складова						
Мови і літератури (мовний і літературний компоненти)	Українська мова	7	7	7	7	7
	Іноземна мова (англійська)	2	2	2	2	2
Математика	Математика	4	4	4	4	4
Природознавство	Природознавство	2	2	2	2	2
Суспільствознавство	Я у світі	1	1	1	1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1	1
Технології	Трудове навчання	1	1	1	1	1
	Інформатика	1	1	1	1	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3	3	3
Усього(без фіз. культури)		21	21	21	21	21
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		2	2	2	2	2
Курси за вибором		1	1	1	1	1
1.	Логіка		1	1	1	
2.	Українознавство	1				1
Індивідуальні заняття		1	1	1	1	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		23	23	23	23	23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		26	26	26	26	26

Навчальний план
пропедевтичних 5 – 7-х класів
Черкаської спеціалізованої школи I – III ступенів № 28
ім. Т. Г. Шевченка
Черкаської міської ради Черкаської області на 2019 – 2020 навч. рік

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах					
		5-В	5-Г	6-В	6-Г	7-Б	7-В
Мови і літератури	Українська мова	3,5	3,5	3,5	3,5	2,5	2,5
	Українська література	2	2	2	2	2	2
	Іноземна мова	3	3	3	3	3	3
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2	2
Суспільство-знавство	Історія України (Вступ до історії)	1	1				
	Інтегрований курс. Всесвітня історія. Історія України			2	2		
	Історія України					1	1
	Всесвітня історія					1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1	1	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1	1	1
	Мистецтво	-	-	-	-	-	-
Математика	Математика	4	4	4	4	-	-
	Алгебра	-	-	-	-	2	2
	Геометрія	-	-	-	-	2	2
Природо-знавство	Природознавство	2	2	-	-	-	-
	Біологія	-	-	2	2	2	2
	Географія	-	-	2	2	2	2
	Фізика	-	-	-	-	2	2
	Хімія	-	-	-	-	1,5	1,5
Технології	Трудове навчання	2	2	2	2	1	1
	Інформатика	1	1	1	1	1	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3	3	3	3
Разом		23,5+3	23,5+3	26,5+3	26,5+3	28+3	28+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3,5	3,5	3,5	3,5	2,5	2,5
1.	Українська мова. Сходінки до орфографії (факультатив) (35 год.)	1	1				
2.	Українська мова (інд.)			1	1	0,5	
3.	Англійська мова (інд.)	1	1	1	1	1	1
4.	Математика (інд.)	1	1	0,5	1	0,5	1
5.	Хімія (інд.)					0,5	
6.	Хореографія (інд.)	0,5	0,5	1	0,5		0,5
7.							
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	28	31	31	32	32
Всього (без урахування поділу класів на групи)		27+3	27+3	30+3	30+3	30,5+3	30,5+3

Навчальний план
5 - 9-х класів з поглибленим вивченням англійської мови
Черкаської спеціалізованої школи I – III ступенів № 28 ім. Т. Г. Шевченка
Черкаської міської ради Черкаської області на 2019 – 2020 навч. рік

Освітні галузі		Предмети	Кількість годин на тиждень у класах					
			5-А	5-Б	6-А	6-Б	7-А	8-А
Мови і літератури	Українська мова	3,5	3,5	3,5	3,5	2,5	2	2
	Українська література	2	2	2	2	2	2	2
	Перша іноземна мова	5	5	5	5	5	5	5
	Друга іноземна мова	2	2	2	2	2	2	2
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2	2	2
Суспільство-знавство	Історія України (Вступ до історії)	1	1					
	Інтегрований курс. Всесвітня історія. Історія України.			2	2			
	Історія України					1	1,5	1,5
	Всесвітня історія	-	-			1	1	1
	Основи правознавства	-	-	-	-	-	-	1
Мистецтво	Мистецтво						0,5	0,5
	Музичне мистецтво	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5		
	Образотворче мистецтво	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5		
Математика	Математика	4	4	4	4	-	-	-
	Алгебра	-	-	-	-	2	2	2
	Геометрія	-	-	-	-	2	2	2
Природо-знавство	Природознавство	2	2	-	-	-	-	-
	Біологія	-	-	2	2	2	2	2
	Географія	-	-	2	2	2	2	1,5
	Фізика	-	-	-	-	2	2	3
	Хімія	-	-	-	-	1,5	2	2
Технології	Трудове навчання	2	2	2	2	1	1	1
	Інформатика	1	1	1	1	1	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1	0,5	0,5
	Фізична культура	3	3	3	3	3	3	3
Разом		26,5+3	26,5+3	29,5+3	29,5+3	31+3	31,5+3	33+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		1,5	1,5	1,5	1,5	1	1,5	0
1.	Українська мова (інд.)	0,5	0,5	0,5	0,5			
2.	Математика (інд.)	0,5	0,5	0,5	0,5		0,5	
3.	Англійська мова (інд.)	0,5	0,5	0,5			0,5	
4.	Німецька мова (інд.)				0,5	0,5		
5.	Фізика (інд.)					0,5	0,5	
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	28	31	31	32	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		28+3	28+3	31+3	31+3	32+3	33+3	33+3

Навчальний план 8, 9-их класів
з поглибленим вивченням української мови та літератури
Черкаської спеціалізованої школи I – III ступенів №28 ім. Т. Г. Шевченка
Черкаської міської ради Черкаської області на 2019 – 2020 навч. рік

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		8-Б	8-В	9-В
Мови і літератури	Українська мова	2	2	2
	Українська література	2+0,5	2+0,5	2+1
	Іноземна мова	2	2	2
	Зарубіжна література	2	2	2
Суспільство-знавство	Історія України	1,5	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	1
Мистецтво	Мистецтво	1	1	1
Математика	Математика	-	-	-
	Алгебра	2	2	2
	Геометрія	2	2	2
Природо-знавство	Природознавство	-	-	-
	Біологія	2	2	2
	Географія	2	2	1,5
	Фізика	2	2	3
	Хімія	2	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1	1
	Інформатика	2	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3
Години на вивчення спеціалізованих навчальних предметів, курсів		3,5	3,5	3
1.	Українська мова	2	2	2
2.	Українська література	1,5	1,5	1
Разом		31,5+3	31,5+3	33+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		1,5	1,5	1
1.	Англійська мова (інд.)	1	0,5	
2.	Математика (інд.)		1	
3.	Українська мова (інд.)	0,5		
Гранично допустиме навчальне навантаження		33	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		33+3	33+3	33+3

Навчальний план 9-го класу
з поглибленим вивченням математики
Черкаської спеціалізованої школи I – III ступенів №28 ім. Т. Г. Шевченка
Черкаської міської ради Черкаської області на 2019 – 2020 навч. рік

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класі
		9-Б
Мови і літератури	Українська мова	2
	Українська література	2
	Іноземна мова	2
	Зарубіжна література	2
Суспільство-знавство	Історія України	1,5
	Всесвітня історія	1
	Основи правознавства	1
Мистецтво	Мистецтво	1
Математика	Математика	-
	Алгебра	2+1
	Геометрія	2
Природо-знавство	Природознавство	-
	Біологія	2
	Географія	1,5
	Фізика	3
	Хімія	2
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура	3
Години на вивчення спеціалізованих навчальних предметів, курсів		3
1.	Алгебра	2
2.	Геометрія	1
Разом		32+4
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		1
Гранично допустиме навчальне навантаження		33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		33+3

**Навчальний план 10-А, Б, 11-А класів
з профільним вивченням англійської мови
Черкаської спеціалізованої школи I – III ступенів № 28 ім. Т. Г. Шевченка
Черкаської міської ради Черкаської області на 2019 – 2020 навч. рік**

№ з/п	Предмети	Кількість годин на тиждень	Кількість годин на тиждень	Кількість годин на тиждень
		10-А	10-Б	11-А
Базові предмети		27+6	27+6	26+6
1.	Українська мова	2	2	2
2.	Українська література	2	2	2
3.	Зарубіжна література	1	1	1
4.	Іноземна мова (англ.)	2+3	2+3	2+3
5.	Друга іноземна мова (нім.)	+3	+3	+3
6.	Історія України	1,5	1,5	1,5
7.	Всесвітня історія	1	1	1
8.	Громадянська освіта	2	2	
9.	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3	3
10.	Біологія і екологія	2	2	2
11.	Географія	1,5	1,5	1
12.	Фізика і астрономія	3	3	4
13.	Хімія	1,5	1,5	2
14.	Фізична культура	3	3	3
15.	Захист Вітчизни	1,5	1,5	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети (Інформатика, Технології, Мистецтво)		3	3	3
1.	Інформатика		3	
2.	Мистецтво	3		3
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття		8	8	8
1.	Англійська мова (інд.)		1	1
2.	Німецька мова (інд.)	1		
3.	Математика (інд.)	1	1	1
4.	Українська мова (інд.)			0,5
5.	Історія України (інд.)			0,5
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня		33	33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)		38	38	38

**Навчальний план 11-Ф класу
з профільним вивченням української мови та літератури
Черкаської спеціалізованої школи I – III ступенів № 28 ім. Т. Г. Шевченка
Черкаської міської ради Черкаської області на 2019 – 2020 навч. рік**

№ з/п	Предмети	Кількість годин на тиждень
Базові предмети		26+5
1.	Українська мова	2+2
2.	Українська література	2+2
3.	Зарубіжна література	1
4.	Іноземна мова	2+1
5.	Історія України	1,5
6.	Всесвітня історія	1
7.	Громадянська освіта	
8.	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3
9.	Біологія і екологія	2
10.	Географія	1
11.	Фізика і астрономія	4
12.	Хімія	2
13.	Фізична культура	3
14.	Захист Вітчизни	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети (Інформатика, Технології, Мистецтво)		3
1.	Інформатика	3
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття		8
1.	Математика (інд.)	1
2.	Українська мова (інд.)	0,5
3.	Українська література(інд.)	0,5
4.	Історія України (інд.)	1
5.	Фінансова грамотність (курс за вибором)	1
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня		33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)		38

**Перелік навчальних програм
для учнів закладів загальної середньої освіти І ступеня (1, 2 класи)**

№ з/п	Назва навчальної програми	
1.	Типова освітня програма розроблена під керівництвом Р.Б. Шияна	Наказ МОН від 21.03.2018 р. № 268)
2.	Освітня програма „На крилах успіху“ для учнів 1 – 2 класів закладів загальної середньої освіти (Інститут педагогіки Національної академії педагогічних наук, науковий керівник А.Д. Цимбалару)	Лист МОН від 25.05.2018 р. № 1/9-344.
3.	Освітня програма початкової школи науково-педагогічного проекту „Інтелект України“ (Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди, науковий керівник І.В. Гавриш)	Лист МОН від 25.05.2018 р. № 1/9-344.

**Перелік навчальних програм
для учнів закладів загальної середньої освіти І ступеня (3 – 4 класи)
(затверджені наказом МОН від 29.05.2015 № 584)**

№ з/п	Назва навчальної програми	
1.	Українська мова. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи	
2.	Інформатика. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 2–4 класів	
3.	Літературне читання. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 2–4 класи	
4.	Математика. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи	
5.	Мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи	
6.	Музичне мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи	
7.	Образотворче мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи	
8.	Основи здоров'я. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи	
9.	Природознавство. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи	
10.	Трудове навчання. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи	
11.	Фізична культура. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи	
12.	Я у світі. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 3–4 класи	
13.	Іноземні мови. Навчальні програми для 1–4 класів загальноосвітніх навчальних закладів та спеціалізованих шкіл	
14.	Логіка. Курс за вибором (35 год.).	Митник О.Я. Схвалено МОН України. Лист ІТЗО від 05.03.2014 р. № 14.1/12-Г-317
15.	Українознавство. Курс за вибором (35 год.).	Кононенко П.П., Присяжна Т.М. Схвалено МОН України. Лист ІТЗО від 27.12.2014 р. № 14.1/12-Г-686

Перелік навчальних програм
для учнів закладів загальної середньої освіти II ступеня
(затверджені наказами МОН від 07.06.2017 № 804 та від 23.10.2017 № 1407)

№ з/п	Назва навчальної програми	
1.	Українська мова	
2.	Українська література	
3.	Біологія	
4.	Всесвітня історія	
5.	Географія	
6.	Зарубіжна література	
7.	Інформатика	
8.	Історія України	
9.	Математика	
10.	Мистецтво	
11.	Основи здоров'я	
12.	Природознавство	
13.	Трудове навчання	
14.	Фізика	
15.	Фізична культура	
16.	Хімія	
17.	Іноземні мови	
18.	Сходинки до орфографії. Факультатив (35 год.).	Січка С.І., Скринник О.М. Схвалено МОН України. Лист ІМЗО від 22.12.2016 р. № 2.1/12-Г-898

Перелік навчальних програм
для учнів закладів загальної середньої освіти III ступеня
(затверджені наказами МОН від 23.10.2017 № 1407 та від 24.11.2017 № 1539)
(10, 11 клас)

№ з/п	Назва навчальної програми	Рівень вивчення
1.	Українська мова	Рівень стандарту
2.	Українська мова	Профільний рівень
3.	Біологія і екологія	Рівень стандарту
4.	Всесвітня історія	Рівень стандарту
5.	Географія	Рівень стандарту
6.	Громадянська освіта (інтегрований курс)	Рівень стандарту
7.	Зарубіжна література	Рівень стандарту
8.	Захист Вітчизни	Рівень стандарту
9.	Інформатика	Рівень стандарту
10.	Історія України	Рівень стандарту
11.	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	Рівень стандарту
12.	Мистецтво	Рівень стандарту
13.	Мистецтво	Профільний рівень
14.	Технології	Рівень стандарту
15.	Технології	Профільний рівень
16.	Українська література	Рівень стандарту
17.	Українська література	Профільний рівень
18.	Фізика і астрономія (авторський колектив під керівництвом Локтєва В. М.)	Рівень стандарту
19.	Фізична культура	Рівень стандарту
20.	Хімія	Рівень стандарту
21.	Іноземні мови	Рівень стандарту
22.	Іноземні мови	Профільний рівень